

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	3
------------	---

BİRİNCİ KISIM İŞ KANUNU'NA İLİŞKİN HUSUSLAR

İş Mevzuatında Bazı Temel Kavramlar	19
İşçi Kimdir?	19
Hangi İşler/Kişiler İş Kanunu Kapsamında Değildir?.....	19
1. Deniz ve Hava Taşıma İşleri	19
2. Tarım ve Orman İşyerleri	20
3. Bir Ailenin Üyeleri ve 3 üncü Dereceye Kadar (3 üncü Derece Dahil) Hısımları Arasında Dışardan Başka Biri Katılmayarak Evlerde ve El Sanatlarının Yapıldığı İşler	20
4. Ev Hizmetlerinde Çalışanlar	20
5. Çıraklar	20
6. Sporcular	22
7. Rehabilite Edilenler	22
8. Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu'ndaki Tarife Uygun Üç Kişinin Çalıştığı İşyerleri	22
Eşit Davranma İlkesi	22
İşveren ve İşveren Vekili Kavramları.....	23
Alt İşveren.....	24
İşyeri Kavramı	28
İş Sözleşmesi, Çeşitleri ve Düzenlenmesi	30
İş Sözleşmesinin Unsurları.....	30
İş Sözleşmesinde Şekil.....	31
İş Sözleşmesi Yapma Zorunluluğu.....	32
Engelli Çalıştırma Yükümlülüğü (4857 SK. 30. md).....	32
İşyerinden Malulen Ayrılanları Çalıştırma Yükümlülüğü (4857 SK. 30. md).....	32
Askerlik veya Yasal Ödev Nedeniyle İşten Ayrılanların Çalıştırılması Yükümlülüğü (4857 SK. 31. md)	33
Diğer Durumlar	33

İşçi Özlük Dosyası	33
İş Sözleşmesi Türleri	36
Sürekli-Süreksiz İş Sözleşmeleri.....	36
Belirli-Belirsiz Süreli İş Sözleşmeleri.....	36
Tam Süreli-Kısmi Süreli İş Sözleşmeleri.....	37
Çağrı Üzerine Çalışma.....	41
Deneme Süreli Çalışma.....	42
Takım Sözleşmesi.....	42
Uzaktan Çalışma.....	42
Geçici İş İlişkisi.....	49
İş Sözleşmesinin Sona Ermesi	52
Fesihsiz Sona Erme Halleri	52
İş Sözleşmesinin Tarafların Anlaşmasıyla (İkale Sözleşmesi İle) Sona Ermesi.....	52
İş Sözleşmesinin Ölümle Sona Ermesi.....	53
Belirli Sürenin Bitimi İle İş Sözleşmesinin Sona Ermesi.....	54
İş Sözleşmesinin Fesih Bildirimiyle Sona Ermesi	54
Süreli Fesih (4857 SK. /md. 17).....	55
1. <i>Bildirim Sürelerine Uymamanın Alternatifi:</i>	56
2. <i>İş Arama İzni</i>	56
3. <i>Çalışma Belgesi Verilmesi</i>	58
4. <i>İhbar Tazminatı</i>	58
5. <i>Kötü Niyet Tazminatı</i>	59
Süreli Fesihle Feshin Geçerli Nedenine Dayanması.....	59
Geçersiz Nedenle Feshin Sonuçları Nelerdir?.....	61
1. <i>Arabuluculuk ve Dava:</i>	61
2. <i>İşe İade:</i>	62
3. <i>İşe Başlatmama Tazminatı:</i>	62
4. <i>Ücret Ödemesi:</i>	62
Çalışma Koşullarında Değişiklik ve Fesih	63
Süresiz (Haklı Nedenle) Fesih	63
İşçinin Haklı Nedenle Derhal Fesih Nedenleri (4857 SK. /md.24).....	64
I. <i>Sağlık Sebepleri:</i>	64
II. <i>Ahlak ve iyiniyet kurallarına uymayan haller ve benzerleri:</i>	64

<i>III. Zorlayıcı Sebepler:</i>	65
İşverenin Haklı Nedenle Derhal Fesih Nedenleri (4857 SK. /md.25).....	66
<i>I- Sağlık Sebepleri:</i>	66
<i>II- Ahlak ve İyi Niyet Kurallarına Uymayan Haller ve Benzerleri:</i>	67
<i>III- Zorlayıcı Sebepler:</i>	68
<i>IV- İşçinin Gözaltına Alınması veya Tutuklanması Halinde Devamsızlığın 17 nci Maddedeki Bildirim Süresini Aşması</i>	68
Toplu İşçi Çıkarma	68
1- Toplu İşçi Çıkarma Hangi Hallerde Mümkündür?	68
2- Kaç İşçi Çıkartılması Toplu İşçi Çıkarma Sayılır? Kapsam Nasıl Belirlenir?	68
3- Toplu İşçi Çıkarma Sayılması İçin İşten Çıkarmalar Aynı Tarihte Mi Yapılmalı?.....	69
4- Toplu İşçi Çıkarmak İsteyen İşveren Durumu Nereye Bildirmek Zorundadır?.....	69
5- Yapılacak Bildirimde Hangi Bilgilere Yer Verilir?	70
6- Toplu İşçi Çıkarma Bildirimi Sonrasında Bir Müzakere Gerçekleştirilir Mi?	70
7- Toplu İşçi Çıkarma Sonucunda Fesih Ne Zaman Gerçekleşir? .70	
8- İşveren Toplu İşçi Çıkarmadan Sonra Yeniden İşçi Almak İsterse Ne Yapmalı?.....	70
9- Toplu İşçi Çıkarma Halinde İşçilerin Hakları Nelerdir?.....	70
Kıdem Tazminatı	71
Kıdem Tazminatının Koşulları Nelerdir?	71
Kıdem Tazminatı İçin Belirli Fesih Halleri Nelerdir?.....	71
En Az 1 Yıl Çalışmış Olma Şartı.....	74
Kıdem Tazminatının Hesaplanması.....	74
Ücrete Neler Dahil?.....	75
Fazla Mesai Ücreti Kıdem Tazminatına Tabi Mi?	76
Kıdem Tazminatının Hesabında Dikkate Alınacak Ödemeler	77
Kıdem Tazminatının Hesabında Dikkate Alınmayacak Ödemeler	78
Kıdem Tazminatı Ödemesi Vergiden İstisna Mı?.....	79
İstifa Halinde Kıdem Tazminatı Ödenmesi	79
Son Brüt Ücret Mi Geçerli?	80

Ödeme Ne Zaman Olmalı?.....	80
Tek Seferde mi Ödenmeli?	80
Süresinde Ödenmezse Ne Olur?.....	81
Zamanaşımı Süresi Ne Kadar?	81
Yeni İşverenin Sorumluluğu.....	82
Ölüm Tazminatı.....	85
Sendikal Tazminat.....	87
İş Hukukunda Çalışma Süreleri ve Ücretler	90
Normal Çalışma Süresi.....	90
Denkleştirme Uygulaması	90
Denkleştirme İçin İşçi Onayı Alınmalı Mı?	91
Denkleştirme Anlaşması Yazılı Mı Olmalı?	91
Yoğunlaştırılmış Çalışmada Haftalık Çalışma Süresi Nasıl Bölünebilir?.....	91
Denkleştirme Süresi Ne Kadar Olmalı?	91
Denkleştirme İşyerinin Bazı Bölümlerine veya Bir Grup İşçiye Uygulanabilir Mi?	92
Yoğunlaştırılmış Çalışma Sonrası Denkleştirme Yapılmazsa Ne Olur?	92
Denkleştirme Yapmadan İşçinin İş Sözleşmesi Feshedilirse Ne Olur?	92
Denkleştirme Durumunda Ücret ve Prim Nasıl Ödenir?	92
Yoğunlaştırılmış Çalışma Sonrası Denkleştirme Yapılmazsa Prim Nasıl Ödenir?.....	93
Çalışma Süresinden Sayılan Haller	93
Ara Dinlenmesi.....	94
İşçinin Gece Çalışması.....	94
Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma.....	96
Fazla Çalışmada İşçi Onayı Gerekli mi?.....	97
Fazla Çalışmanın Yasak Olduğu İşler	98
Fazla Çalışma Yaptırılmayacak İşçiler	98
Fazla Çalışma Ücreti	99
Hafta Tatili.....	101
Ulusal Bayram ve Genel Tatil Günleri.....	103

Yıllık İzin	104
İşyerinde İzin Kurulu Bulundurulması.....	106
Telafi Çalışması	108
Analık İzni	108
Analık Halinde Çalışma Süresinin Yarısı Kadar Ücretsiz İzin	109
Analık Halinde Altı Aya Kadar Ücretsiz İzin.....	109
Analık Halinde Kısmi Süreli Çalışma.....	110
Mazeret İzni	112
Ücret Nedir? Nasıl Ödenir?	112
Ücret Ödenmezse Ne Olur?	113
Ücret Hesap Pusulası ve Ücret Bordrosu	114
Avans Uygulaması	116
Avansın Bazı Şartları Var	116
Avans Ödenmezse Ne Olur?	117
Avanstan Prim Kesilecek mi?	118
Ücret Kesme Cezası ve Ceza Koşulu	118
Ücret Garanti Fonu	122
Kısa Çalışma Ödeneği	124
Kısa Çalışma Ödeneği Hangi Hallerde Mümkün?.....	125
Kısa Çalışma Ne Demek?	125
İşveren Başvuru Yapmalı	125
Şartlar Neler?	126
Ödenek Tutarı Ne Kadar?.....	126
Çocuk İşçi Çalıştırma	126
Kadın İşçi Çalıştırma ve Yükümlülükler	128

İKİNCİ KISIM SOSYAL GÜVENLİK UYGULAMALARINA İLİŞKİN HUSUSLAR

Sosyal Güvenlik Uygulamalarında Bazı Temel Kavramlar ve Yükümlülükler	135
Sigortalı Kavramı ve Tescili	135
4/A Kapsamındaki Sigortalılık.....	135
4/B Kapsamındaki Sigortalılık.....	137

Sigortalı Sayılmayanlar	138
Sigortalı Tescili	140
İşe Başlamadan Önce Bildirilmesi Gereken Sigortalılar.....	140
İnşaat, Balıkçılık ve Tarım İşyerlerinde İşe Başlatılacak Sigortalılar.....	140
Yabancı Ükelere Sefer Yapan Ulaştırma Araçlarında Sefer Esnasında İşe Başlatılan Sigortalılar.....	140
İlk Defa İşyeri Bildirgesi Verecek İşyerlerinde İşe Başlatılacak Sigortalılar	141
Aday Çıracak, Çıracak ve İşletmelerde Mesleki Eğitim Gören Öğrenciler.....	141
Naklen ve Hizmet Akdi Sona Ermeden Aynı İşverenin Aynı ya da Başka Ünite de Tescil Edilmiş İşyerinde Çalışanlar	141
Sigortalı Tescilinde İdari Para Cezası	141
a) Sigortalılığa İlişkin Bildirgenin Süresi Dışında veya Belirlenen Usule Aykırı Şekilde Verilmesi Hali	142
b) Sigortalılığa İlişkin Bildirgenin Verilmediğinin Kurumca Çeşitli Yollarla Öğrenilmesi Hali	144
c) Tekerrür Hali	144
Sigortalılığın Sona Ermesi	145
4/B Sigortalılığının Tescili	152
İşveren	154
İşveren Vekili	155
Alt İşveren.....	156
İşyeri.....	157
İşyerinin Tescili	157
Birleşme, Nevi Değişikliği ve Katılma Durumları	160
İşyerinin Devri	160
İşyerinin İntikali	161
İşyerinin Nakli.....	162
İşyerinin Bölünmesi	163
Tek İhale İle Birden Fazla Ünitelerin Görev Alanına Giren Bir İşin Yapılması Hâlinde Tescil İşlemi.....	163
Aynı İşveren Tarafından Yaptırılan ve Birden Fazla Yapı Ruhsatı Bulunan Özel Nitelikteki Bina İnşaatı İşyerlerinde Tescil İşlemi	163

Belirli Yerde Yapılmayan ve Belirli Bir Merkezden Sevk ve İdare Edilen İşlerin Tescili	163
Ticaret Sicili Müdürlüklerince Tescil Edilen Şirket Kuruluşlarına İstinaden Otomatik İşyeri Tescili	164
Konsorsiyum ve İş Ortaklığı Şeklinde Üstlenilen İhale Konusu İşlerin Tescili	164
İşyeri Tescilinde Özellikli Bazı Haller	165
İşyeri Tescilinde İdari Para Cezası	166
Sigorta Primine Esas Kazanç ve Tespiti.....	169
Günlük Kazanç Sınırları	169
Sigorta Primine Esas Kazançlar.....	169
Kısmen Prime Tabi Tutulan Kazançlar	173
Yemek Paraları	173
Çocuk Zammı (Yardıımı)	173
Aile Zammı (Yardıımı).....	174
Özel Sağlık Sigortası Primi ve Bireysel Emeklilik Katkı Payları Tutarları	174
Prime Tabi Tutulmayan Kazançlar	175
- Aynı Yardımlar	175
- Ölüm, Doğum ve Evlenme Yardımları	175
- Görev Yollukları.....	175
- Seyyar Görev Tazminatı, Kıdem Tazminatı, İş Sonu Tazminatı veya Kıdem Tazminatı Mahiyetindeki Toplu Ödemeler ve Keşif Ücreti Gibi Ödemeler.....	176
- İhbar Tazminatı	176
- Kasa Tazminatı.....	177
- İşverenlerin Sigortalılara Vermiş Oldukları Alışveriş/Hediye Çekleri	177
Sigorta Primine Esas Kazancın Devri.....	177
Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi ve Primlerin Ödenmesi	180
Beyannamenin Verilmesi	180
Beyannamenin Düzenlenmesi	181
Beyannamenin Mali Müşavir Nedeniyle Ertelenmesi	182
Beyannamenin Verilmemesinin Yaptırımı	184

a) Belirtilen Şekil ve Usulde ya da Belirlenen Sürede Verilmeyen Beyannamenin Asıl Nitelikte Olması	185
b) Belirtilen Şekil ve Usulde ya da Belirlenen Sürede Verilmeyen Beyannamenin Ek Nitelikte Olması	186
c) Beyannamenin Verilmediğinin Kurum Tarafından Değişik Yollarla Tespiti Hali	186
Beynamede Mali Müşavirin Sorumluluğu	189
Primlerin Ödenmesi.....	190
İstihdam Teşvikleri.....	193
Tarım Ürünlerinde Tevkifat Uygulaması.....	200
Uyumlu Prim Borçlusuna Erteleme Uygulaması.....	202
Çok Zor Durum ve Teminat Şartları Var	203
Düşük Tecil Faizi Uygulanıyor	203
Taksitler Süresinde Ödenmeli	205
Engelleyici Sebep ve Mücbir Sebeplerle Primlerin Ertelenmesi	205
Bilgi İşlem Altyapısında Sorun: Engelleyici Sebep	205
Sorun İşveren Sistemindeyse	205
Mücbir Sebep Halleri Neler?	206
Belgeler İçin Üç Ay Süre.....	207
Primlerin Gider Yazılması.....	207
Primler Gider Yazılabilir	207
Fark İşçilikten Doğan Primde Durum	208
Ceza ve Faizler İndirilebilir mi?	208
Prim Borcu Nedeniyle Ortaklığın Feshi	209
Ortaklığın Feshinin İstenmesinde Kapsam	209
Gerekli Şartlar	210
Ortaklığın Feshinin İstenmesi Usulü.....	210
Asgari İşçilik Uygulaması.....	211
Genel Olarak Asgari İşçilik.....	211
Devamlı İşyerlerinde Asgari İşçiliğin Tespiti ve Yöntemler	214
İhale Konusu İşlerde Asgari İşçiliğin Tespiti ve Yöntem.....	217
Faturalı İşçilik Ödemelerinin Varlığı.....	223
Özel Bina İnşaatlarında Asgari İşçilik	229

Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler ve YMM'lerin	
Asgari İşçilik İnceleme Yetkisi	234
İnceleme Yapılması	234
Ortak Hükümler	236
Rapor Üzerinde Yapılacak İşlemler.....	238
Rapor Düzenlenmeyecek İşler ve Rapor Düzenleme Sınırı.....	240
Rapor Düzenleme Şekli.....	240
Rapor Düzenlenemeyecek Hâller.....	241
Meslek Mensuplarının Düzenleyecekleri Rapordan Doğan Sorumlulukları.....	241
Tespit Edilen Eksik İşçilik Nedeniyle Uygulanacak İdari Para Cezası	242
Özel Sektörün Birbirine Yaptırdığı İşlerde Asgari İşçilik Olur Mu?	244
İstihkak Ödemesi Olmayan İhaleli İşlerde Asgari İşçilik	246
Yap-İşlet-Devret Modelinde Durum	246
Yıkım Söküm İşleri	247
Tespit Mümkün Değilse Ne Olacak?	247
Sosyal Güvenlik Uygulamalarında İşyeri Kayıtları ve Bazı Bildirimler	248
Kayıt ve Belge Saklama ve İbraz Yükümlülüğü	248
Kayıt ve Belgelerin Geçersizliği	252
Meslek Kodu Uygulaması	255
İstirahatli Sigortalıların Bildirimi	257
Konut Kapıcısı Çalıştırma	258
1- “Konut Kapıcısı” Kimlere Denmektedir?.....	258
2- Konut Kapıcısı Çalıştırırken İşverenin Başlıca Yükümlülükleri Nelerdir?	258
3- Konut Kapıcısı İle İş Sözleşmesi Nasıl Yapılmalı?	259
4- Konut Kapıcısının Çalışma Süresi Nasıl Belirlenir?	259
5- Konut Kapıcılarının Haftalık İzinleri ve Tatilleri Nasıldır?.....	259
6- Kapıcı İzindeyken Geçici Kapıcı Çalıştırılabilir Mi?	260
7- Konut Kapıcılarına Kıdem ve İhbar Tazminatı Nasıl Ödenir?	260
8- Uyuşmazlıklarda Muhatap Kimdir?.....	260
9- Kapıcıların Sigortalılığı Nasıl Olacak?.....	260

10- Konut Kapıcısı Çalıştırmada İstihdam Teşviklerinden Faydalanmak Mümkün Mü?	261
Sosyal Güvenlik İşlemlerinde Uyuşmazlıkların Çözümlemesi ve Zamanaşımı	262
İdari Para Cezalarına Karşı Kuruma İtiraz	262
İdari Para Cezalarına Karşı Yargı Yoluna Başvurma	266
İdari Para Cezalarında İndirim Uygulaması	267
Pişmanlık İndirimi	267
Peşin Ödeme İndirimi	269
Özellikli Durumlara Dikkat	270
Prim Borçlarında Zamanaşımı	271
İdari Para Cezalarında Zamanaşımı	273
İdari Para Cezalarında Tahakkuk Zamanaşımı Süresi	273
a) 30/9/2008 veya Önceki Bir Tarihte İşlenen Fiiller Yönünden Tahakkuk Zamanaşımı Süresi	274
b) 1/10/2008 veya Sonraki Bir Tarihte İşlenen Fiiller Yönünden Tahakkuk Zamanaşımı Süresi	275
İdari Para Cezalarında Tahsil Zamanaşımı Süresi	276
a) Yasal Ödeme Süresinin Son Günü 30/9/2008 veya Önceki Bir Tarihe Rastlayan İdari Para Cezalarının Tahsilinde Dikkate Alınacak Zamanaşımı Süresi	276
b) Yasal Ödeme Süresinin Son Günü 1/10/2008 veya Sonraki Bir Tarihe Rastlayan İdari Para Cezalarının Tahsilinde Dikkate Alınacak Zamanaşımı Süresi	277
c) Ölüm Halinde İdari Para Cezaları Hakkında Yapılacak İşlemler	278
Hizmet Tespit Davaları	280
Prim Tahakkukuna Karşı İtiraz ve Dava	283
Sosyal Güvenlik Uyuşmazlıklarının Uzlaşma İle Çözümlemesi	286
Uzlaşma Uygulamasının Kapsamı	286
Uzlaşma Uygulamasının Usulü	288
Uzlaşmanın Sağlanamaması	289
Uzlaşmanın Kesinliği ve Dava Konusu Edilememesi	290
Uzlaşma Komisyonları	291

ÜÇÜNCÜ KISIM	
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN HUSUSLAR	
İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Yükümlülükleri	295
İşverenin Genel Yükümlülükleri	295
Çalışanların Bilgilendirilmesi	297
İşyerinde İSG Eğitimi Yaptırma	298
İşverenin Sağlık ve Güvenlik Kayıtları ve Onaylı Deftere İlişkin Yükümlülükleri	300
İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (İSGB)	301
İş Kazasının Bildirilmesi	302
Bildirim Süresinin Belirlenmesi.....	302
Bildirim Yapılma Şekli	305
5510 Sayılı Kanuna Göre İş Kazasının İşverenlerce Geç Bildirilmesi veya Bildirimin Yanlış Yapılması.....	306
Meslek Hastalığının Tespiti ve Bildirimi.....	307
Meslek Hastalığının Tespiti.....	307
Meslek Hastalığının Bildirimi ve Bildirim Süresi	308
Meslek Hastalığının Geç Bildirilmesi veya Bildirilmemesi	311
İş Kazası ve Meslek Hastalığında Sorumluluk.....	311
İşverenin Bildirilmeyen Sigortalılıktan Doğan Sorumluluk Hali	311
İşverenin 5510 sayılı Kanununun 21 inci Maddesi Yönünden Sorumluluğu	316
Sigortalının Sorumluluğu	321
Üçüncü Kişilerin Sorumluluğu	325
İş Kazası Kayıt ve Raporu Tutma Yükümlülüğü.....	328
İş Güvenliği Uzmanı ve İşyeri Hekimlerinin Yükümlülüğü	329
Sağlık Gözetimi Yükümlülüğü.....	330
Risk Değerlendirmesi Yapma.....	330
Salgında Risk Değerlendirmesi Yenilenmesi	332
İşin Durdurulması.....	334
İşyerinde Acil Durum Yükümlülüğü	336

İçindekiler

Diğer Sağlık Personeli Çalıştırma	338
Tam Süreli İşyeri Hekimi Varsa... ..	339
Diğer Sağlık Personelinin Görevleri Neler?	339
Diğer Sağlık Personeli Çalışma Süresi	340
Çalışan Temsilcisi Bulundurma	340
Kavram İndeksi.....	343